

Ride1: Ronny A Hansson, Jonas Kjellgren, Stig Sjölund (Foto: Ronny A Hansson)

Med åkband in i konsten

I konstnärgruppen Ride1:s verk möter Disneyland den amerikanska actionfilmen, alltså i en halsbrytande förpackning.

f

ÖRST LUTAR DET BARA LITE. Men sedan märker jag att rörelsen är på väg att fullborda en perfekt cirkel. Plötsligt befinner jag mig hängande upp-och-ned, innan min kropp åter rätas upp. Bara för att långsamt påbörja ett nytt varv. Till sist möter jag min egen spegelbild, ljus blinkar och ljudet av ett bromsande fordon ekar genom rummet. Ride 1:6 är över.

Konstnärgruppen Ride1 består av Ronny A Hansson, Jonas Kjellgren och Stig Sjölund. De träffades första gången under studietiden vid Konsthögskolan i Umeå i början av 90-talet. De hade prat

lite löst om att träffas varje år efter examen och göra ett verk tillsammans, men det var först 2004 som Ride1 tog form.

– Det fanns möjlighet att få använda en lokal i Malmö för att göra något, och vi var alla lite uttråkade, berättar Ronny. Så tanken slog oss: varför inte göra ett projekt tillsammans?

– Jag har alltid gillat att arbeta med andra, säger Stig. Det behöver inte vara med andra konstnärer, jag har exempelvis jobbat en hel del tillsammans med mediet Birgitta Tholander. Så vi satte oss ned och funderade på vad det är som vi alla tre gillar.

Ride1:1 på Galleri Ping Pong i Malmö 2004 (Foto: Ronny A Hansson)

Ganska snart kom vi fram till att det var populärkultur och film, speciellt amerikansk.

Stig plockar fram en pyrdligt sammansatt lista över filmtitlar, från äldre klassiker som *Bonnie & Clyde*, *They Shoot Horses, Don't They* och *The Warriors* till nyare dystopier som *Blade Runner*, *Hajen* och *Alien*. Det rör sig nästan uteslutande om filmer som man skulle kunna kalla ikoniska, som definierat synen på kulturen och mänskligheten för en hel generation.

– När *Bonnie & Clyde* kom 1967 var det en startpunkt för mig, säger Stig. Innan dess känns det som

om filmerna var mer lättsinniga. Men under 60- och 70-talet kom det en hel rad riktigt mörka filmer som tog fasta på det olycksbådande och färliga som finns under ytan även på det som kan synas oförligt.

– För de flesta som vuxit upp samtidigt med oss kom ju det första mötet med kulturen via filmen, inflikar Jonas. De filmer vi såg var verkligen ikoniska, eftersom alla såg dem och kunde referera till dem. Men filmindustrin idag ser annorlunda ut, och jag skulle nog vilja påstå att det inte längre görs några verkligt ikoniska filmer.

Namnet Ride1 har sin egen historia. När Stig, Jonas och Ronny började samarbeta fanns inget gemensamt namn på gruppen. I Malmö, där man höll till, fanns det ett matställe som hette Falafel Nr1, så i brist på annat blev Ride1 arbetsnamn och snart det naturliga valet. På sätt och vis blev också Ride1 en kritik (om än med glimten i ögat) av den relationella estetiken, där utställningsbesökarna förväntades delta i olika sociala experiment.

– Meningen med Ride1:s utställningar är att man som publik ska få vara med om något, inte bara sitta ned tillsammans och analysera ett problem eller fylla i frågescheman, säger Stig. Vi vill inte inkräkta på människors upplevelse, utan lämna dem i fred i utställningslokalen. Vi konstnärer finns förstås där, men mer som ett slags guider till vad som händer.

Själva begreppet "ride" har också att göra med en annan av gruppens stora inspirationskällor, nämligen tivolivärlden, där en ride kort och gott är en åkattraktion som ett pariserhjul, en berg-och-dalbanan eller någon annan svindelframkallande maskin. I en personligt hållen text i Ride1:s nyligen utkomna jubileumsbok (man firade 10 år 2014) jämför kritikern Lars Bang Larsen riderna med andra typer av resor, som klassresor och psykologiska resor. Här finns det onokliga en paradox, eftersom de resor Ride1 bjuder oss på ofta försätter oss i småfåriga situationer: man blir hängande upp-och-ned (med risk för att komprometterande föremål faller ur fickorna), tippad av ett transportband eller snurrad runt i en jättelik vaskpanna.

– När vi gjorde pariserhjulet 2005 hoppades vi verkligen att det skulle ramla skojiga saker ur besökarnas fickor, berättar Ronny.

– Men för det mesta kommer den dräpliga effekten av att vi med ganska små medel försöker balansera, tillägger Jonas. En maskin som utstrålar acceleration växlar vi ned, så att den i stället rör sig extremt långsamt.

Medlemmarna i Ride1 kan sin Disney, och använder sig mycket medvetet av det amerikanska sättet att bygga upp besökarens förväntningar. I sin senaste installation på Lars Bohman Gallery i Stockholm gjorde man sin egen version av actionklassikern *Nu blåser vi snuten* och skapade en lång slinga, kantad av rekvisita, genom hela galleriet fram till platsen där själva riden ägde rum.

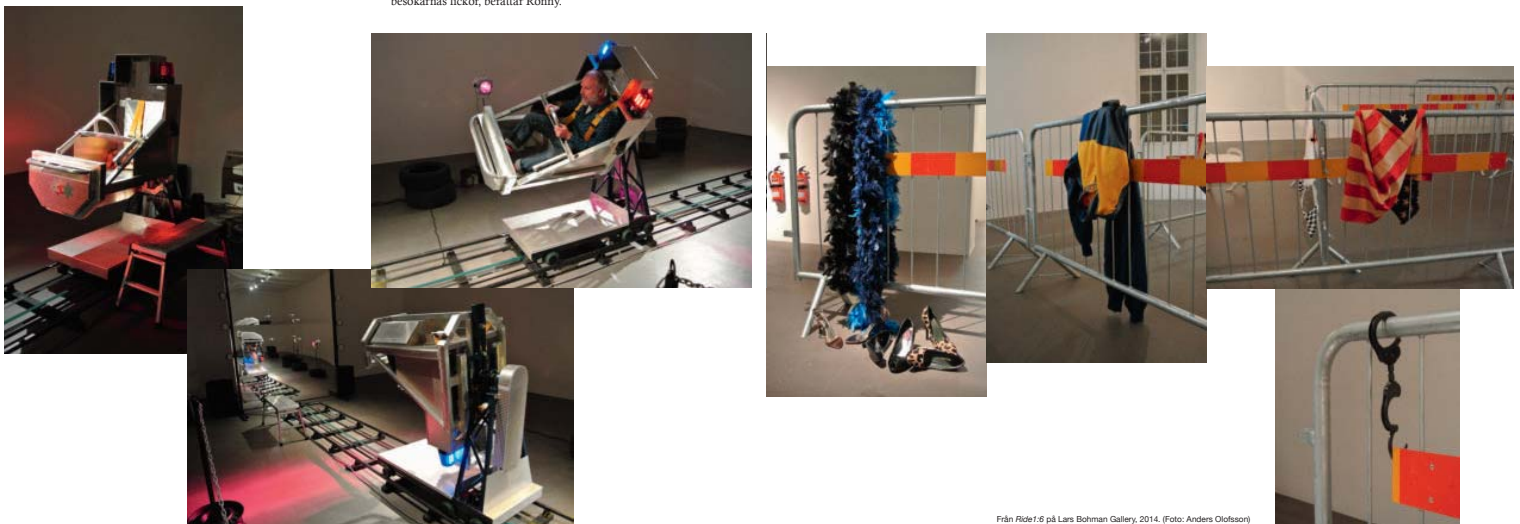
– Disney är så bra på att lura in oss i en egen värld, förklarar Stig. När man står i kö på Disneyland för att få prova de olika attraktionerna blir man

så matad med upplevelser via film och andra medier att själva väntan nästan är bättre än åkturen.

När Ride1 bygger ihop tivolistestetiken med den amerikanska 60- och 70-talsfilmen sker det med en blandning av noggrann planering och vild spontanitet. Ofta utgår de från en specifik filmscen eller stämning, men sedan kan vad som helst hända.

– Det är ju inte film vi gör, säger Stig. Men det gör å andra sidan att vi måste maxa vår "berättelse" så mycket det går. Det är mycket lek och improvisation, och vi är inte alls slaviska gentemot förlagan.

Rekvisitan är man dock extremt noggrann med, och letar gärna och länge efter prylar som passar in i sammanhanget, som när Jonas hittade en enorm masugn uppe i Hudiksvallstrakten. Den erbjöd den självklara inramningen till Ride1:s version av science fiction-ryssaren *Alien*.

Från Ride1:6 på Lars Bohman Gallery, 2014. (Foto: Anders Olofsson)

Ride1-3 på Eskilstuna Konstmuseum 2006.
(Foto: Anders Kjaersgaard)

Sekvens ur Ride1.5 på Moderna Museet 2011. (Foto: Ronny A. Hansson)

› Även om en Ride1-installation för det mesta är både rolig och fysiskt omtumlande finns det en mörk klangbotten, som hämtar sin energi ur filmernas pessimistiska budskap. När man gjorde ett verk där besökarna brottades ned på en itusågad surfråda för att i nästa sekund få ansiktet spolat i en toalettstol går associationerna lika mycket till pubertala amerikanska highschoolfilmer som till folkhemsk s.k. "kamratfostran". Och talar vi om filminspiration av det mörka slaget behöver en svensk egentligen inte leta så långt eller länge, för man hittar Ingmar Bergman ganska snart. Faktum är att Ride1 under ett besök i USA tillfrågades varför de använde sig av amerikansk film och inte Bergman.

– Vi var tvungna att förklara att vi inte var intresserade av Bergman, säger Ronny. Det var amerikansk

film vi hade vuxit upp med, och den är lika mycket en del av vår värld som den är en del av deras.

Medlemmarna i Ride1 har provat på de flesta roller man kan tänka sig, från guldgrävare och astronauter till tonårsmobbare och gängmedlemmar. Vad finns kvar att göra?

– Det har tjuvats om att vi borde göra en musical, avslöjar Stig. Vi har kollat in vartenda danssteg i *Cabaret*, som ju också är en ganska mörk historia, men det känns inte riktigt som det är något för oss... I alla fall inte nu.

ANDERS OLOFSSON